

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szerda, márczius 23

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.	
Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.	
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.	
<i>Írások nem adódnak vissza.</i>	

Hirdetési díjak.

Egy négyzetű centiméternyi tér ára 2 kr.
Hályegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstein, és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések és vételi irodája Budapeston Szerviztér 8. sz.

Ügyféltér csikkek

gármond sora után 25 krajczár díszetendő.

Tizenegyedik évfolyam.

Előfizetési felhívás

a „KELET” tizenegyedik évfolyamának második, ápril–júniusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Fél évre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 „ 50 kr.

NEM TUDOMÁNY KELL IDE, HANEM: FRÁZIS!

(T.) Semmi se könnyebb, mint Magyarországon egy jól kigondolt frázissal közönséget csinálni. Itt még mindig többet nyom a latban egy csattanós szó, mint a politikai tudomány és nincs ember Magyarországon, aki egy Csátár Zsigmondot meg bírta buktatni Csongrádon.

Ez a mi alkotmányos életünkre nézve igen nagyon jellemző, mert itt a tudomány és számító ész előtt még óriási gátak állnak, s bár magyar népünk fel fogás tekintetében ritkítja párját, amde ma még sokkal inkább poeta, mint politikus és a szív vezeti őt, nem az ész.

Itt vannak például rendőri törvényeink. A legkittünbb munkák egyike, milyet valaha állam felmutathatott, s összehasonlítva Európa többi rendőri törvényeivel, valóságos remekmű, híjjával mind azoknak, melyeket valahol már roszaknak talált a tapasztalás, hanem az első betűtől az utolsóig mind egy van összeállítva, hogy egy szakértő lelkesedni képes előtte, mert itt ugyan nem talál ki vetni valót, s a mi apró módosítások rajta az országgyűlésen történnek, bizony nem teszik jobbá egy hajszállal sem.

Minden pontján meglátszik, hogy mély gondolkodás, hosszas tanulmány, hosszas kutatás eredménye; a külföldön, illetőleg a külföldi államokban legsikeresebbeknek mutatózó rendszabályok oly lélekeltani s a magyarországi viszonyokhoz alkalmazott összeállítás, hogy bár a legjelesebb szakértők, de ily munkát csak egy oly nagy ész vezetése alatt lehetnek képesek elkészíteni, mint a milyen nagy ész Tisza Kálmán.

Mert hát érteni kell ahhoz urak. Én ugyan magam se valami nagy szakértő vagyok, amde találkoztam szakértők, kik szívesek voltak megismertetni az egész munkát, és csak most van fogalmam róla, hogy mi az. Nincs ugyan terünk rá, hogy annak részletes ismertetésébe be-

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizenkilencedik fejezet.

A beteg ápolónő.

(Folytatás.)

— Ah! mr. Flintnél, most már jól emlékszem. Kegyed az ő kis lánykája. Szép kis lányka és a szegény öreg Treumann bizony meghalt! A városra nézve vesztéseknek mondható.

Tehát ez azon kis betegápolónő, kit mindig ágyánál találtam!

Istenem, hogy megnőnek e gyermekek!

— Orvos ur, szolt Gertrud esdeklő hangon, mondja meg nekem kérem, hogy van miss Emilia?

— Emilia? Nő e perczben bizony nem a legjobban.

— Gondolja, hogy meg fog halni?

— Meghalni? nem! Miért halna meg? Nem fogom engedni, hogy meghaljon, kívánt, ha kegyed is segédkezet akar nyújtani, hogy életben megtartsuk őt.

Miért nem til nála, hogy ápolja őt betegségében?

— Szeretném, ha szabad lenne, kiáltott fel Gertrud szenvedélyesen. Oh!

csátokozom, hanem úgy általánosságban elmondhatok egyet-mást.

Például: értenek-e önök az építéshez valamit? Ha azt mondom: keleti stílus, goth stílus, görög stílus, rokokó avagy renaissance stb., — bírnak-e maguknak fogalmat szerezni, hogy itt aztán a legkisebb akroteriontól kezdve az ornamentig, az oszlopzattól boltívig, az ablaknyílásoktól a tetőzetig egyezni kell mindennek, s egyetlen nem oda való czirada elég arra, hogy az összhangot a szakértő szeme előtt megzavarja. — Am képzeljenek most maguknak egy oly szabadelvű rendőri törvényt: hol a közbiztonság összhangban álljon az egyéni szabadsággal, az államhatalom a magánjoggal, a ház szentélye a rendőri felügyelettel, az ellenőrködés a szabad mozgással, a rend a szabadsággal stb., stb.; — hogy a rendőri hatalomnak meg legyen adva minden kellék arra, hogy a köz és vagyonbiztonságra felügyelhesse, de korlátozva legyen mindenütt, a hol önkényt lehetne kifejteni; valamint, hogy a ház szentélye ne lehessen érinthetetlen bűvő helye a haramiáknak, raktára a lopott holminknak, mindazonáltal legyen az megóva mindenféle önkénytől és tulkapástól: szóval egy oly törvény, hol a rendőr és állampolgár kezét fogva járnak el a rend és a közbiztonság támogatásában úgy, hogy méltóztassanak felkutatni az egész világ rendőri törvénykezését, ennél szabadelvűbbre, korrektebbre és célszerűbbre mai napig nem akadnak.

Hanem hát „zsandár törvény!” — Egy-két bornirt lapnak elég volt aplikálni ezt a frázist és oda kiáltani a közönségnek, hogy: „zsandár törvény.” — hát most meg van ellene a bölcs és tudományos ellen-szenv mindenfelé és miért? Mert hát a „zsandár” czim nálunk a Bach-korszak óta ismeretes és különösen kezdetben, a zsandárok politikai elfogatásokra lettek leginkább felhasználva. Ezért nálunk az ellenszenv és félelem a „zsandár” szótól, holott máskülönb a „Gendarméria” kifejezést Európa minden művelt államában elfogadták és használják; itt azonban elég, ha valaki elküldi magát: zsandár! és a közönség meg van bokrosodva; a hol pedig ilyen könnyű a közönséget megbokrosítani, ott persze nagyon nehéz az államszekerét kormányozni.

Egy Eötvös Károly vagy egy Verhovay, rámondja a világ egyik legszabadabbelvű rendőri törvényére, hogy: zsandár törvény, s ennek a kifejezésnek még intelligens emberek se restelnek felírni a helyett, hogy az illető törvényeket elolvassák. Hogy ne volna Magyar-

országban könnyű az ellenzéknek a térfoglalás, mikor a magyar közönségnek csak frázis kell és meg van nyerve.

Ha azonban a magyar közönségnek csak frázis kell és meg van nyerve? — vajjon mikor fog ezen állapotában oda emelkedni, hogy öntudatosan meg bírjon ítélni valamely politikát, önnön-magától, felismerni kormányának értékét, vagy értetelenségét és a szerint becsülni kormányát? Mert hiszen, ha ő mindig oly kiskoru lesz, hogy frázisokkal fogja magát orrával fogva vezetetni, s holni „pecsoyics”, „zsandár”, „mameluk”, stb. kifejezések elegendők lesznek arra, hogy a leghasznosabb és tisztább intézményektől elriasszák: akkor ő nem lesz egyéb soha, mint az ellenzék játéklabdája, s adhat nekünk az ur Isten bármilyen kormányt, az mindig népszerűtlen leend a leghasznontalanabb ellenzékkel szemben is.

Az 5 éves mandatum tárgyában megindított mozgalom folyamatban van, s már 114 képviselő írta alá; újabban a mérsékelt ellenzék részéről is többen írták alá. Az indítvány kezdeményezői azon hitben vannak, hogy az indítvány számára a többséget megszerzik, s az értekezlet ez ügyben a napokban megtartatik. A kormány egyébiránt e mozgalommal szemben egészen passzív állást foglal el. (O. É.)

Az aranyrente conversioja tárgyában a Rothschild csoport megálapodásra jutván, az egyezség a magyar kormányval igen valószínűleg s napokban létre jő, s az erre vonatkozó javaslat közelről a képviselőház elé terjesztetik. (Ung. Post.)

Az országgyűlési függetlenségi párt tegnap tartott értekezletén tárgyalott a zárszámadási bizottság jelentése az 1879. évi állam zárszámadások megvizsgálása tárgyában. Az értekezlet a ministeriumnak a zárszámadásokban kimutatott tulkiadásokra nézve a jóváhagyást és felmentést nem adja meg. Ezen határozatoknak a képviselőházban előadásával Madarász József bizott meg. (O. É.)

A tagosítási költségek.

A mint e lap hasábjain igen gyakran kimutattuk, az erdélyi rész birtokrendezés és tagosítás kérdése igen fontos.

Baró Kemény Gábor földmívelési miniszter ő nagyméltóságának kezdeményezése folytán hozott az 1880-iki 45-ik törvényzikk, mely igen sok káros állapotot szüntet meg, azonban az evvel kapcsolatban álló rendeletek sok tekintetben hiányosak s néha sok olyan kiadás szükséges, melyek elkerülhetők lennének. Az erdélyi

E perczben egy kis bársony pipkás fő emelkedett ki lassan a magas fűből s egy tizenhat-tizenhét évesnek látszó ifjú, könyökre támaszkodva meresztette bámuló szemét a bétolakodott idegenre. Az orvos, ki legkevésbé sem volt megijedve az ifjú láttára, sértődött hangon így szólt:

— Kelj fel onnét te rest jószág, mit fekszel itt, hogy utjába állj a becsületes embereknek?

— Kit nevez ön becsületes embernek, sir? kérdezte az ifjú, mint látszék legkevésbé sem zavartatva az orvos szavai által.

— Magamat s kis barátnőmet amott, nagyon becsületes embereknek hiszem, válaszolt az orvos, Gertrudra mutatva, ki a kerítés mellett állt s szívéből nevetve nézte, hogyan kapták rajta az orvost. A fiatal ember szemével követte az irányt, melyet az orvos tekintete vett, s merőn bámult Trudka nevető arcába.

— Tehetek önért valamit sir? kérdezte végre.

— Igen, minden esetre, felelt az orvos. Azért jöttem ide, hogy pár körtvért szakítsak e fáról. De most látom, hogy magasságon függnek, mint gondoltam, ön tán le hajlíthatná nekem botja segélyével, melyet a fűben látok mellette heverni, ama szépen megrakott ágat.

— Nagyon tisztességes és tiszteletre méltó megbízatás, mormogta fogai közt az ifjú. Szerencsésnek érezte magát, egy ily jó ügyben segélyére lehetni uram.

gazdasági együletnek egy bizottsága jelenleg olytervek kidolgozásán fáradozik, melynek segítségével a költségek egyrészt leszállíthatnának, másrészt a működő mérnökök fizetése gyakorlatibb módon eszközölhetnének.

Elhatározottat például, hogy a működő mérnök a költségeknek csak 1/10-ed részét nyerve az első részlet törlesztése gyanánt, és ennek az a következtetése, hogy a mérnökök tagosítási munkákat nem is vállalhatnak fel.

Hallomás szerint, a tagosítási munkákra 300,000 holdnál több föld van bejelentve, de a munkához nem lehet hozzá kezdeni, miután éppen a költség kérdése rendezve nincsen.

A 45-ik t. cz. 31. 32. §-a világosan kimondja, hogy az arányosításoknál minden érdekelt fél tartozik a költséget készpénzben viselni, arányban a birtokával, vagy pedig azon illetékek, mely ő rá a közbirtokból esik. — Hasonlóan kimondja a 32. §, hogy a tagosítások eljárás költségeit összesen az érdekelt felek tartoznak készpénzben viselni, és pedig köztagosításoknál, a község területén fekvő összes birtokaik földadójával — a részletes tagosításoknál pedig 7. §. csak a tagosított birtok földadójával egyenes arányban.

Ha e szerint valamely község határa tagosítatik, a melynek területe 2000 holdnyi és ezen községben a hajdani földbirtokosok például 500 hold birtokkal bírnak, ha ezután az előirányzat szerint, holdankint 2 ft 50 kr. vagyis 1250 ft-ot fizetnek, ki fogja fizetni a működő mérnököknek már a 3-ik részlet törlesztést, és ki fedezi a többi esedékes kiadásokat?

Nagyobb helységeknek ezen kérdés még nagyobb fontossággal bír, mivel a költségeket, melyek az egyesektől csak 8 év múltán hajtandók fel, azonban már előbb vétetnek igénybe, valaki mégis csak kell fedezze. A t. cz. 34-ik §-a azt mondja: hogy az előleget követelő és a költséget előirányzó határozatok ellen különös jogorvoslatnak helye nincsen. Kit lehetne azonban tulajdonképen kötelezni, hogy mások helyett előleget adjon, melynek felhajtása akár hogyan is, de hosszadalmas és melynek kamatozása nincs is biztosítva?

Talán a nagybirtokos vegyen költséget fel, és fizesse másokért még a kamatokat is?

Világos tehát, hogy a megoldatlan költség kérdés okozza legfőképen azt, hogy a tagosítás nem halad előre, és hogy a felek éppen ezen 34. §. miatt tartózkodnak tagosításokhoz kezdeni, egészen eltekintve attól, hogy sok napidíj, utazási átalány stb. igen magasan és előbbi viszonyok tekintetbe vétele nélkül van felszámítva, s habár nem lehet tagadni azt, hogy a munkálatokat most sokkal több figyelemmel kell végezni, ugy mégis egy némely díjakat le lehetne szállítani olyan összegre, mely a mi pénz-szük viszonyainknak inkább megfelel.

Egy olyan területen, melyen a kamatláb

Igy szólva, felemelte mellette heverő botját, s levonva magához a megjelölt ágat, megragadta kezeivel, s jól megrázta. Az érett gyümölcs bővön omlott alá minden oldalra, s az orvos megtöltve belőle zsebeit, s mindkét kezét, készült ismét átugrani az alacsony kerítésen.

— Eleget szedett? kérdezte az ifjú, nagyon álmos hangon.

— Bővön eleget, felelt az orvos.

— Nő ennek örülök, szolt az ifjú, ismét levette magát a fűbe, s le nem véte tekintetét Trudka arcáról.

— Ugy látszék ön nagyon fáradt, szolt az orvos pár lépést téve a kerítés felé; én orvos vagyok, s egy rövidke álmat ajánlanék üdítésül.

— Gondolja ön? viszonzá az ifjú, ugyanazon félig vontatott, félig gunyos hangon, melyen az előbb is szoltott, ugy hiszem jó lesz, tanácsát követnem. S így szólva belemélyesztette magát a magas tömött fűbe, s behunyta szemét.

Az orvos miután kiürítette zsebeit a kerti lak asztalára, s kérte Gertrudot, hogy lásson ő is hozzá a körtvékhez, folyvást oly jó izüen, s lelkeből nevetett elkövetett gyermekes csínyje felett, hogy alig tudta elkölteni a beszerzett gyümölcsöt.

Ekkor egyszerre eszébe jutott, hogy már későre jár az idő. Orájára tekintett.

— Fél őt! Negyed óra mulva indul a vonat. Ki visz ki engem az állomáshoz?

rendkívül magas, hol a helyi viszonyoknak megfelelő jelzőintézetek nem is léteznek, hol a termény-gazdálkodás részben még szokásos, igen nehéz a birtokost arra kötelezni, hogy mások helyett előleget adjon. Mert habár ezen előlegek felhajtása az 1876-iki XV. törvényzikkben előírt közegek által történik is, annak, ki ezen előleget fedezi, ha készpénzzel nem rendelkezik, okvetlen költséget kell felvennie és azért oly kamatot fizetnie, melynek kárpótlása azok által, kikért ezen előlegeztet teljesíti, a törvény által absolute nincsen szabályozva és melynek minimális magassága, éppen ezen miveletekre nézve, előlva nincsen.

A 33. §. szol ugyan nyolcz évi visszafizetésekről, hitelmiveletekről és előlegekről, melyeket tenni kell, azonban mai napig ez ügy rendezve semmiképen nincsen, jóllehet a 45-ik törvényzikk kibírdetése óta több mint félvé folyt le, és ha ezen ügy gyorsan nem rendeztetik, akkor folyó 1881-ik év is le fog telni a nélkül, hogy ezen igen fontos kérdés megoldáshoz jutna.

Az állam vagy pedig magán hitelintézetek által teljesítendő előlegekre nézve a 31., 32. és 35. §-ok mérvadó és teljes biztosságot nyújtanak. Egyes birtokos nem szívesen fogná hajdani jobbágyaival vagy társbirtokosaival szemben a hitelező szerepét ellátni, a mi már csak azért is elkérülendő volna, mert ez nálunk igen könnyen nemzetiségi sürölódásokra vezetne. A tagosításért fizetett előlegek, a törvény értelmében ugy tekintendők, mint a melyek kiválóan nemzetgazdasági szempontból igen fontos célozra fordíthatnak, és melyek az ellenőrzés alól nem vonatkaznak el, sőt ellenkezőleg, csakis a törvény folytonos ellenőrzése mellett vétetnek igénybe, illetőleg fizetnek. Sőt magán személyeknek nem is szolgáltatnak készpénzt ki, hanem közvetlenül a bizottságok és mérnökök díjazására fordíthatnak. Továbbá olyan terhei a birtoknak, melyek az 1876-iki XV. törvényzikk 67. §. szerint, az elsőbbséggel bíró egyenes adó-bátrálékok, egyenes adók, községi pótlékok és más egyéb hasonló terheket kivéve, minden egyéb teleklőnyvi bekebelezések előtt állanak, és a melyek, minthogy a birtokokkal együtt járnak minden újabb birtokosra s a törvényes árverésnél vevőkre is átruházhatnak. Ingatlanok törvényes eladásánál és csődesetekben a tagosítási költség illetékes elsőbbségére nézve az 1876-iki XV. törvényzikk 67. és 70. §-ai alkalmazandók.

És minthogy a magán társaságok és bankok stb. által fizetett előlegek mindig igen magas kamatlábakkal bírnak, az adóhivataloknak a 32. és 33. §-ok szerint amugy is kötelességük a részletek beosztása, továbbá, ha az ügyet az állam kezeli, az adminisztrációhoz megkívántató személyzet költsége megtakaríthatnak, vagy legalább a kezelés nem rugna oly magasra, ennél fogva tanácsos lenne, hogy a tagosítás teljesítésénél ez előlegeket valamely nyilvános alaptól, vagy pedig, hogy valamely hi-

— Nem tudom, felelt Trudka, kihez mint látszék e kérdés intézve volt.

— Hol van György?

— Kiment a rétre, hogy szénát hozzon bé, de Karlit a lovat láttam, hogy fel van hámozva.

— Oh! akkor kegyed elszállít engem az állomásig.

— En nem tudom sir. Nem értek hozzá.

— De értenie kell hozzá. Majd megmutatom én, mit tegyen, Talán csak nem fél?

— Oh! nem sir, de mr. Graham,

— Mi gondja arra mr. Grahamnak — figyeljen csak réám. Jót állók felőle, hogy sértetlenül fog ismét hazaérni ide.

Gertrud nagyon bátor természetű volt. Soha sem hajtott még ez előtt lovat, de mivel legkevésbé sem félt, bámulatosan sikerült betöltenie feladatát. S mivel Jeremy orvos azután is többször felszólította őt megtenni neki a szolgálatot, nagy ügyességet sajátított el a kantár vezetés körül, mi egy hülgyre nem éppen egészen szükséges dolog, de némely esetekben nagy hasznára válhat.

Jeremy orvos megtartotta szavát, s bevezette Trudkát, mint betegápolónőt Emilia szobájába.

(Folyt. köv.)

telintézet az ezen czélra megállapított állandó kötlevelekre az adóhivataloknak hitelnyisson a megkivántató összegig, és a teljesített előlegért 5—6 % kamattal, 12 $\frac{1}{2}$ % amortisatiót, és kezelési díjat kapjon.

(Folyt. köv.)

KÜLFÖLD.

A nihilisták legujabban Bécsben is életjelt adtak magokról. A „Deutsche Zeitung” ugyanis a következőket jelenti: „A bécsi rendőr-főnökség az összes kortlelt rendőrvetőköz és osztályelnökökhöz rendeletet intézett, mely a legszigoribban meghagyja, hogy minden gyanús egyént le kell tartóztatni és igazolás végett kérdőre vonni.

Ezen intézkedések alapját abban kell keresni, hogy az orosz követségi épületen falragaszokat találtak, melyek ugylátszik nihilistáktól erednek. Ezen falragaszok csak irva vannak s merénylettel fenyegetnek az orosz követségi tagok ellen. A falragaszok alá csak két betű volt írva. A rendőrség titokban tartja a falragasz tartalmát, hogy alárendelt hivatalnokok azokba ne tekinthessenek. Egy férfit gyanúsítanak a plakátok falragasztásával, aki bosszabb ideig lakott egy bécsi vendéglőben és szakalát leborotválta. Gyanítják, hogy ez egyen Szibériából menekült ide, mivel az ottani állapotokról igen jól van értesülve.

A készülődőben levő francia miniszterválságról a következőket jelentik Párisból: A válság egyre jobban közeledik. Márcz. 19-én négy óráig tartó minisztertanács volt, mely nem tudott semminő eredményre jutni. A vita igen heves volt.

A kamarában nagy az izgatottság, mikor Constans a kamarában megjelent, több képviselő e kérdéssel sietett eléje: „meg van-e a miniszterválság?” „Még nincs,” felel Costans. — Ugyancsak Párisból jelentik, hogy az ottani nihilisták fejét Cserkoztovot a kommunisták banketjé után elfogták.

A londoni mansion house ellen tervezett merénylet nagy meglepetést szült Londonban. A Londonban működő titkos társulatok öbbé nem a kontinensen uralkodó despotizmus ellen működnek, hanem a vak és dühös forradalmi szellemnek szolgálnak még oly politikai institúciók ellen is, melyek sem a despotizmus-hoz, sem a bürokratizmus-hoz sem hasonlíthatók.

A merénylet ekkor a vizsgálat megállapítja, hogy a kanóc már háromnegyed részben leégett s a robbanás csak az utolsó pillanatban akadályoztatott meg. A parlament házi tisztjei névtelen fenyegető leveleket kaptak. Minden középületben megkettőzték az őrséget.

A görög kérdés állásáról érkező jelentések, az utolsó napokban kedvezőbben hangzanak, és a mennyiben a diplomaták hangulata következtetést enged, több kilátást nyújtanak békés kiegyenlítésre, mint eddig. Mindazon hírek-ből, melyek már is a porta és a nagykövetelek közt létrejött megegyezésről és kompenzációs-nális javaslatokról szövelegtek, csak annyi tűnik ki, hogy a hatalmak közt egy ideig megállt egyetértés csakugyan ismét helyreállott, és hogy ennek folytán a tárgyalások most programmszerűen folytattnak.

A görög kormány, mint Konstantinápolyból jelentik, hajlandóságot mutat a kérdés békés megoldására, de exponáltnak tartja György király állását, ha elegendő concessiót nem bír kivívni. Törökország viszont hajlandónak mutatkozik Thesszáliában engedményeket tenni, de határozottan ragaszkodik Krétához és az ezen sziget cseszsióját czélzó kísérletet, mint a berlini National Zeitung távirata jelenti, nem számíthatnának semmi kilátásra.

BELFÖLD.

Szebeni egyetmás.

(Magyar ifjak táncvigalma. Színház. Junck Mária zongorahangversenye. A magyar dalkör előkészületei. A „Tagblatt” csintalanokdása.)

N-Szeben, 1881. márcz. 20.

Társasköreink szépeit néhány nap óta foglalkoztatja már a 18-ára tervezett és szép sikerrel megtartott táncvigalom, melyet a nagy-szebeni magyar ifjuság, báró Bánffy Farkas bizottsági elnökkel élén, a „római császár” ez alkalomra izléssel feldíszített nagy termében rendezett.

Egy oly hosszú s annyi táncvigalomban bővelkedő farsang után, mint az ideig, e vállalat kissé merész volt, de hát a „házasulandó fiatal emberek,” hol nem bírnak vonzerővel. E vonzerő itt is igazolta magát. De nem! Nem akarom ennek a sikert tulajdonítani, hisz a napok óta elterjedt „titok,” a táncrendek szépségéről, az elme és tűztérzárótlak, melyekkel magyar ifjaknak ugyanolyan galanteriájuk és szeretetre méltóságukról újabb bizonyítékot kívántak kiállítani, elég csábos hatással bírhattak szépeinkre.

és elég beszédő képességet adhattak nekik arra, hogy a papákat (mert hisz a mamák sehol sem oly közsívtiek) még egy bál toilett költségeinek utalványozására rábírák. „Legyen hát isten nevében, hisz a rendező s fogalmazó, ma meg úgy tetszik, hogy X. aljegyző is — (a ki ugyan még csak aljegyző, de mint mondják szép kis vagyunka néz rá) — jó szemmel nézik a leányt, ki tudja a gondviselés rendelkezését?” Ez azon végső szemer, mely a papa lelkében a „pro” és „contra” indokok sulya alatt ide és tova ingadozó mérlegserpenyők versengését a „pro” javára eldönti.

A bál igen szépen sikerült s a helybeli katonai és polgári kintnőségek, valamint előkelő szász családoknak nagy számban való részvétel mellett folyt le. Mintegy 55—60 pár tánczolt s tekintve, hogy a bál nem birt nyilvános jelleggel, a mennyiben az ameghívottak számára szorítottak és belépti díj nélkül az ifjak költségére rendeztetett, ama szám eléggé tanusokdik a mulatságlátogatók voltáról. Kellemes emléket hagyott maga után a báró Bánffy Farkas által sok leleménységgel rendezett mulattató füzértáncz.

A mindvégig legjobb hangulatban levő szép társaság csak reggeli négy óra után oszlott el, dicsérve a rendező bizottságot s főleg tevékeny elnökét a minden tekintetben sikerült mulatságért, mely a „büjti vigalmak” krónikájában maradandó emléket biztosított maga számára.

Sztupa szintársulata meglehetősen sikerrel folytatja előadásait. A repertoire változatosság tekintetében alig hagy fenn kívánni valót: „A tudós nők,” „Fabricius leánya,” „Fatinitza,” „Angot,” „Gorolstini nagyhercegnő,” „Bocacació,” „A vörösbaju” s más vonzerővel bíró darabok egymást érték s a társulat tagjai dicséretes buzgalommal igyekeztek a kis személynzetű fogva szűkségképp előszabott „sokoldali” szerepléseikben lehetőleg élvezhető nyújtani. Persze legnagyobb látogatottságnak az „operettek” örvendenek, a mit eléggé megmagyaráz „a kor szelleme” mellett az a körülmény, hogy ily alkalmakkor a szász és román nemzetiségűek is el-eljárógnak a magyar Thalia templomába, egy-egy mulatságos órát szerezni. Egyébiránt az operette-előadások csakugyan meg is felelnek a méltányosan támasztható igényeknek.

Különös dícséret illeti meg Kantay Terézt és Hetényi Antont, kik közül előbbi, mint e lapok hasábjairól értesültünk, Kolozsvárra van szerződöttve. Elég szerencsés acquisitió. Kellemes csengésű, meglehetősen terjedelmű operette partikra elég jól iskolázott hangja, élénk, — bár sokszor igen „provincialis” — játéka bizonyítja részére a sikert. De nem maradhat említés nélkül a zenekar sem, a helybeli „Turnerek” egyenletesen összeállított s méltán régi jó hírnévvel bíró, teljes fa- és rézharmóniával kiegészített orchestre-je. Bizony a kolozsvári nemzeti színház — az országos közegélyben részestülő intézet — zenekara megszégyelheti magát a mellett s megtanulhatná attól azt is, hogy dráma és vígjáték előadások alkalmával sem veszi rosz néven a közönség, ha 15—20 esztendő Strauss és Ziehrer-féle hopszasszák helyett Bethoven, Mozart, Mendelsohn, vagy más classicusoknak egy-egy nyitányát játszik el!

Érdekes esténk lesz jövő hétfőn. Ekkor kerül ugyanis báró Bánffy Farkasnak (b. Bánffy Albert fiának) „ő ártatlan” című egy felvonásos kis vígjátéka előadásra, melynek meséje és szerkezete, — mint mondják — biztos sikert enged jósolni. Az agg főúr büszke lehet fiaira. Ádám művészi színvonalán álló műfalragaszati készítményei, György zeneszerzeményei már eddigelő is hirt és dícsőséget szereztek az ősi név ifju viselőinek. S imo a legifjabb tag más irányban kezd tannjelöket szolgáltatni, a család tagjainak közös birtokát képező genialitásról. Szív-ből kívánjuk, hogy a hétfői est felavatási ünnepe legyen, ama „triász” megalapítása, mely egy magyar mágnás család három ifju tagját egyesítve, mindnyájunk büszkeségére fog munkálkodni a magyar művészet és irodalom emelésén!...

(Vége köv.)

A czár meggyilkoltatása.

A czár temetéséről következő részleteket írják: Márcz. 19-én délben 12 órakor huzták fel a Péter-Pál erődben a fekete zászlót, melyre a czár kezdő betűi vannak fehérre írva. A vár-ból minden perczben egy ágyulóvós hangzik; ágyubömbölés kíséri a gyászmenetet.

A nagy gyászmenet a téli palota nagy kapujától indul ki s az angol part hosszában vonul a Nikolai hidra, innen a Vaszili-Osztrovon át a Péter-Pál templomba. A város összes harangjai szólnak, hangjuk ünnepélyesen vegyül össze az ágyuk morájával. A Nikolai hidra éppen 12 $\frac{1}{2}$ órakor ért a menet, mely 12 órakor indult el a palotából. A menet élén vitték a meghalt czár rendjeit és a koronákat, utoljára a császári koronát. A rendjelek közt 57 külföldi és 18 orosz rendjel van, melyeket aranyhímzésű vankosokon vittek. A birodalmi zászló I. Sándor idejéből származik. A moszkvai arzenálban őrzik, arany mezőben a birodalmi sást ábrázolja, melynek mellett Moszkva címere van; körülöve a

tartományok czimerei által. Utána a gruziai koronát vitték, mely aranyozott ezüst s gyémántokkal van díszítve. Herakliusz czár számára készítették. Ezt a tauri korona követé, mely Nagy Péter idejéből származik, ez után pedig a szibériai korona, mely 1684-ből való. Egyszerű aranyabroncs, arany brokát bélséssel. Ezek után a lengyel, asztrachani és a kazáni koronát IV. János rendelte meg az utolsó khán számára. Ezek után a jogart és orosz koronát vitték. Ezután a szertartásmesterek mentek lóháton, utánok az énekesek, a papság ezüsttel átszőtt ruhákban, végre a gyászkoeci. A koporsó felett levő arany brokát menyezetet a császári korona ékesíté, körülöve tizenkét leeresztett ellenzős, struccoltas sisakkal. A szekér fekete bársonnyal volt bélelve. Az arany koporsó, melyet tégla császári kopöny borított, a sisak, kard és vállszalag fektűt. — A gyász szekér oszlopairól lecsúszott bojtokat négynégy tábornok vitte. A gyászszekeret nyolcz ló vonta, mindegyik czimerral díszített fekete takaróval leterítve. A kocsi mindkét felén hatvan apród lépdelt lobogó fátylakkal. A szertartásmesterektől kezdve, kik a rendjeleket vitték, mindkét felén katonaság ment, lefelé tartott szuronynyal. A koporsó mögött III. Sándor czár ment a Preobraszenszky-gárda egyenruhájában. Vele volt az egész czári család. Minű gyalog mentek; utánuk a császári ház minisztere, a hadügyminiszter meg a hadsegédek. Ezeket a külföldi fejedelmi személyek követték lóháton kísérettel, kikhez a palota-gránátosok csatlakoztak.

A czárné két idősebb gyermekével és Vladimir nagyhercegnével kocsin ment. A második kocsiiban Konstantin, Mihály nagyhercegné, Katalin nagyhercegné s az edinburghi hercegnő ült; a harmadikban a többi hercegnő. Mind e kocsi-ba hat ló volt fogva. A nagy birodalmi zászlón kívül feltűnt még a menetben egy arany-páncélos lova felélel tartott metzelen karddal. Ez emlékeztetett a meghalt czárra. Utána fekete páncélos lovagok mentek, lebecsátott kardokkal. A helyőrség sorfalat képezett. A közönséget több helyen odaengedték a sorfalhoz. Egyesek ellen azonban rendőri intézkedéseket tettek. Együttal felszólították a közönséget, hogy a rend fenntartásában közreműködjék. Az ablakok és erkélyek kibérelése tilva volt; emelvényeket nem építettek.

A menetnek a téli palotától a székesegyházig fél órával többre volt szüksége. Mig a menet elhaladt, igen nagy nyugalom uralkodott.

A merénylet kutatására nézve az „Ag. Russe” következőket jelenti: Mravinszki vezérőrnagyot, az itteni rendőrségi prefektura mérnökét, kit a pröfét megbízott, hogy kutassa ki a kis Sadowaja utcaí aknát, vizsgálat alá helyezték, mert azt jelentette, hogy ott semmit sem talált. Tseréwint, a belügyminister második segédjét és Kasembecket, az igazságtügyi osztály főnökét bízták meg a vizsgálattal. Az a hirkering, hogy ez esemény miatt Fedorow vezérőrnagyot, a pétervári rendőrségi pröfetet is el fogják bocsátani. A városi tanács határozata folytán tegnapelőtt óta maguk a városi tanácsosok őrizték azon házakat, a melyek előtt a császári gyászmenetnek el kellett vonulnia.

Az elővizsgálatot 20-án befejezték és az iratokat átadták Murawjew köztárodnak. Négy személy helyezettett vád alá, és pedig Ruszakov, ki bevallotta, hogy a czárra bombát dobott; Juliakow, ki bűnrészességét bevallotta, Michailow, ki revolverlövészekkel állott ellen el-fogatásának és végül Helfman Hessze némbér, ki Nawrotzki öngyilkossal élt és titkaiba bele volt avatva.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Vádolt: Goga s Szimion boosi 23 éves, nős, földész, gyüngédebb viszonyba lépett, csakugyan oda való Pávele Anna nevű férjes nővel, mely viszony közöttük évekig zavartalan volt. Egyszer Goga Ille is szeméi vetett a menyekére. Addig járt utána, míg részére hódította szívét, miből természetesen a következett, hogy Szimionnak ritkábban adott találkát, s az öröm po-harát annál többször írtette szíve új választott-jával. A nő bütlensége bősúrra ingerelte a meg-csált szerelmeit. Holdvilágos estén, vasvillával fegyverkezve, rájuk tört egy találkán. Szerelmi ügyelgés közben leste meg őket s Goga Ille-re, ki oka volt csalódásának, kemény ütést mért villájával. Az indulat heve, félhomály a fegyver irányát megteremtették. Annának erős jalkiál-tása jelezte, hogy az ütés őt érte. Kara tört ketté, melyet Illeje vállán pihentetett, mi alatt tettes meglepetéséből magához tért. Ille szeren-csésen elfutott. Vádolt beismerte tettét, menté-gtül hozván fel, hogy kedvesének hűtlensége miatt fájdalom vitte rá. Köztárdó az osztrák 6. t. 1. batálya alatt elkövetett cselekményt a magyar 6. t. 2. §. alkalmazásával a magyar btk. szerint indítványozta eldöntendőnek, mint hogy ez ugy quantitative, mint qualitative eny-hebb intézkedést tartalmaz. Az enyhítő körülmé-nyek között felemlítette, hogy az aberratis de-licti esete forogván fenn, jelen coneret esetben törvénykönyvünk szempontjából is befolyással kell hogy legyen, mint subjectiv enyhítési ok, a büntetés kímérésére, mert annak valószínűsége jogosultsággal bír, hogy ha az alkalmazott fizi-

kai erőszak (a személy meg nem tévesztése eseten) nem a gyenge testalkatu terhes nővel szemben használtatik, — eredményében kevésbé káros lehetett volna. — Előül volt Albach, bírák Felhdenfeld, Komanesku, köztárdó Bodor.

TANÜGY.

A III-ik egyetemes tanító-gyűlés végrehajtó bizottsága tegnap Budapesten Lakits Vendel elnöke alatt ülést tartott. A napirend legfontosabb tárgyat Békey tanfelügyelőnek átírata képezte, mely szerint a miniszter f. év agusztus hó közepén a fővárosban országos tanító-gyűlést fog egybehívni. A miniszter ezen országos ülést a következő elvek alapján öhajítja egybehívni: 1. az országos tanító-testület képviseleti közgyűlése minden két évben egyszer hivatik össze Budapestre, rendszerint agusztus hóban, s minden ilyen országos gyűlés legfeljebb 8 napig tart; 2. ezen gyűlésre minden megyei vagy vidéki egylet egy képviselőt küld. A miniszter ezek előrehocsátásával felhívja a III-ik egyet. tanító gyűlés végreh. bizottságát, vitassza meg, mi módon lehetne az ország külfönte vidékein alakult egyletek alapszabályait legalább a főbb és alapelvekben egyenlőíteni? Vitassa meg, hogy a megyei, illetőleg vidéki tanítóegyletek mi módon, és évenként hány-szor tartanak közgyűléseiket? Mik lennének főként a közgyűlések, mik a részletes körök teendői? miként válasszák és utasítsák az országos képviseleti tanító gyűlésre képviselőiket? stb.

A tagok nagyrésze ugyan hiányosnak találta ez országos gyűlés tervezetét, mivel a közoktatástügyi politikára és más fontos kérdésekre ki nem terjed, a tanítóknak csekély működési kört biztosít sközponti végrehajtó közegről mnes benne említés, mely nélkül az időnkint összegyűlle-kezésnek csekély eredménye lenne s ez okokból nem adják fel a tanító egyletek szövetségének sok-lak tágabb kört eszméjét. Mindamellett készséggel elismerték, hogy a miniszterium ez intézkedése a tényleges viszonyokhoz képest nagy baladás s a kormány intézkedéseinek megkönnyítése végett készek véleményét nyilvánítani. Az előmun-kálatok megtételére 5 tagu bizottság küldetett ki, kik jelentéseiket apr. 3-án adják be. E jelentés végleges tárgyalása azonban a végrehaj-tó bizottság szabályai szerint csak az egyes ta-nító-egyesületek meghallgatása után a plünködi nagygyűlésen történhetik. Mint a felszólalások-ból kivehetünk, a bizottság kevésbé lényegesnek tartja az egyes tanító-egyletek szervezésének kérdését, melyre a miniszter véleményét kikérte s erre vonatkozólag csak előkészítő munkálatot készít az országos gyűlés számára, azonban magának az országos gyűlésnek tervezetével, mely a minister által kijelölt öt pont közül az utolsó, behatóan fog foglalkozni s ha lehet, oly módozatokat ajánl a kormány-nak, melyek elfo-gadásával a tanítóegyletek szövetségének kérdése is megoldható legyen. Az albizottság utasítá-sához képest tekintettel lesz a képviselőház nyilatkozatára e kérdésben, mely nyilatkozat, mi-vel a kérvényi bizottság már határozott, köze-lebb várható. A feszült viszony, mely a tanítók s közoktatástügyi kormány között a kérdés miatt másfél éve fennállott, e munkálat sorsától függ, a bizottság tagjai azonban reménylik, hogy a kormány az országos tanítógyűlés szervezetében a tanítók autonomikus jogának lehetőleg szabad tért enged.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. márcz. 22.

Helyi hírek.

— Lapunk előfizetőit tisztelettel kérjük, hogy a jövő évnegyedre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.

— A „Magyar Polgár” mai száma a j d n s á g i r o v a t á b a n referálván a polgármesteri banquettről, jónak látja újra fölvenni azt a hangot, melyet a szerkesztő változás óta az olvasó közönség örömmel nélkülözött benne: személyes gyűllöködések kitérőseket enged meg s pártjának a polgármester-választás kérdésében szenvedett szgyenletes bukása miatt fáj-dalmaért abban keres revanche-ot, hogy ferdit s denunciál. Ráfogja Szász Demokosra, hogy Váradi Károlynak a békés egyetértést hangsúlyozó toaszjárja viszonzásul harez és háborúért emelt poharat, egy távollevő tag ellen személtelykedett, a bizottsági körnek megjelent tiszteletre méltó tagjait megszegyenitette s ez által rosz szolgálatot tett az új polgármesternek. Nagy merészség a Polgártól s egyszerűsmind jel-nemző rá nézve, hogy egy oly toaszról referál így, melyet több mint száz ember hallgatott végig s azok közül rajta kívül aligha találkozott egy is, ki azt így értelmezte volna. Szász Domokos — mint már lapunkban tegnap is jeleztük — egyszerűen azon öhajának adott kifeje-zést, hogy a városi bizottság kebelében szükség-kepen felmerült ellentétes nézetek miatt a köl-csönös gyűllököddet nem kell átvinni a társadal-mi térre. — Ugy látszik azonban, hogy a Pol-gár az ellenkezőt öhajítja, s jónak látja a sza-badlevű párt kebelében, még ferdítés és denun-

ciatio árán is szitni e viszálkodást. Vajjon kinek tesz ezzel szolgálatot?

— Nemzeti színház. Tegnap a „Saint cyr-i kisasszonyok” e minden ízében szellemes és mulattató francia vígjáték került színpadra. Az előadás ügyes, összevágó volt. Szacsavayné asszony játszta De Moirau k. asszonyt; mondának semkell, hogy a szerepjelőnyére. Szombathelyi (Dubolay) ma is ugyanazon vidáman és sok komikummal és ugyanazon hibákkal alakított, mint más-kor. Általában Szombathelyi nem akar azon igaz-ság telismerésére jutni, hogy a ki igen sokat magyaráz, nem magyaráz semmit. Szüntelenül, minden szóhoz, valami jellemző testmozgást — majd azt mondók: akrobatikus produktiót — csinál; arca, dereka, lába, keze utatlan akciób-an van s a mennyi forgóldott tegnap, annyi merőben elég lenne egy tucsat Dubolaynak, a ki tulajdonképen nem bohóc alak, (mint Hugli a borbély), hanem egy acceptabils, finom szoká-sokat ismerő francia gavallié a XVIII. sz. ele-jéről. — Szombathelyi igen tehetséges színész s megérdemli, hogy minél többször foglalkozzunk vele akkor is, mikor nemcsak dicsérjük, de tel-jes jó akarattal figyelmeztetjük hibáira, melyekről leszokni, épen az ő érdekében kívánatos. Közönség nem nagy számmal. — Holnap Pálma asszony jutatójátéka lesz. A kik olvasták a „Babos kötetny”, sikert jósolnak neki. A közönségkörében nagy a készülődés az elő-adás iránt.

— A városi tanács kebelében igen életre való terv fölött foly a tanácskozás. Nagyobb városok példájára, ugyanis, nálunk is szervezni készülnék a folytonos személt és ür-ték-kibordási rendszert, a kihirdás munkáját oly vállalkozók végezvén, kik alkalmas szekerseikkel naponta házról-házra járván, lehetetlené tennék az erjedő anyagok felhalmozódását s evel a légértözés ragályos kóroanyagait azonnal eltávo-lítának a város területéről. Üdvözöljük a tervet s reméljük, hogy a jó szándék valósulni is fog, mi által városunk egészségi viszonyai bizonyonyal elönyös átalakuláson mennek keresztül, addig is, mig valahára a város csatornázásához és a víz-vezeték berendezéséhez foghatunk.

— A Gólya király, mint halljuk, jövő szombaton kerül ismét színpa és pedig Mirza szerepében a szép törekvő Batteknével. Érde-kes szerepcsere.

— Időjárás. 1881. márcz. 21-én reggel 7 óra. Európában a despresszió (745—763.) délen és délnyugaton van. Többnyire délnyugati és északnyugati szelek mellett. Az idő délnyugaton részben derült, észak-keleten a hőmérséklet alig látszott. Hazánkban többnyire délnyugati és déli, helyenként erős szelek mellett hő-mérséklet alig változott. Nyugaton főlebb észak-keleten pedig alább szállt. A légnyomás minde-nütt kisebbedett, az idő általában véve többnyire felhős, boros, csapadék nem volt, de az idő arra mindinkább hajlandóvá lett. Kilátás a jövő időre. Hazánkban általában véve boros és csa-padékos időt várhatni, a hőmérséklet kisebbedése mellett helyenkint lehető zivatarokkal.

— A kolozsvári orvos-természettudo-mányi társulat és az erdélyi muzeumegylet természettudományi szakosztálya 1881. márczius 24-én csütörtökön délután 5 órakor a városbáz tanácstermében természetudományi estélyt tart, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja. Tárgy: E n z t G é z a : A láthatatlan világ. A titkár.

— Az egyetem jogi karának fekete tábláján következő hirdetés olvasható: A jog- és államtudományi kar által a folyó 1880—81. tan-évre hirdetett pályakérdések fölötti pályamunkák beadásának határideje, a 2., 3., 6., 12. és 16. sz. a. pályakérdésekre vonatkozó kivételével 1881. évi ápril hó 30-ig nyújtatik meg, a mi is ezenel közhírre tétetik. A jog- és államtudomá-nyi karnak VII. r. téselőböl. Kolozsvárt, 1881. márcz. 19. Dr. Ó v á r i Kelemen s. k. e. i. dekan.

— Bleyer József előnyösen ismert tánc-tanító növendékeivel elért sikereit f. hó 26-kan mutatja be a vigadó nagytermében, d. u. 6 óran kezdve 10 ig, a mikor aztán a nagy gyer-mekek mulatsága következik. Jegyek 1 frt 50 krajval a Nemzeti szálló 8. sz. termében válthatók.

— Hibaigazítás. Abban a hajtóvadászban, melyet lapunk korrektora intéz nap-nap után a sajtóhibák alakjában megjelenő vadak ellen, tegnap egy rettenetes állat ugyancsak csu-fot ejtett a bugo vadászón. Kitért a körből s a maga szörnyű alakjában állott a t. cz. olvasó közönség színe elé. A korrektor engedelmet kér s hibája helyrehozásául most utólagosan lövi le. A „Gólya király” előadásáról írott tudósításban ugyanis ez áll: „semmi sem feledtetni a mese s e n n y e s s e g é t” (IV. kikezdés), a mi helyett ez olvasandó: „a mese s z e g é n y e s s é g é t.” A kisebb vadmadarak, melyek ugyan e tudósításban bocsájtattak világgá; ám csak repülnek, de e szörnyeteg elpusztítása a tisztesség érdekében is kívánatosnak látszott.

Hazai hírek.

— A trónörökös esküvője, mint hírlik, május 25-én fog végbemenni. E nap tegnap al-lapítatott meg a belga s a bécsi udvarok közötti távirat váltás utján; a kezdeményezés ö-
zötti Napoca.

tárgyalásokra a belga udvar részéről történt. A tegnapi képviselőházi ülés alkalmával a miniszterek az e tárgyban kérdést tevő képviselőknek azt felelték, hogy ők semmi hivatalos jelentést sem kaptak.

— **Meghívó.** A „Tordai Dalkör“ 1881. évi I-ső rendes dalestélyét f. évi március 26-án, szombaton tartja meg a kaszinó termében, melyre ez utón is meghívja a közönséget a rendező bizottság.

— **Az 53 §.** A Pressburger Zeitung jól értesült oldalról nyert tudósítás folytán jelenti, hogy a püspököknek Budapesten tartott értekezlete nem azt határozta el, hogy az 53. §-t illetőleg a királyhoz fog kérvényt intézni, e tárgyban a püspökök a belügyminiszterhez fognak fordulni. A magyar püspöki karnak soga szándékában sem volt, hogy tisztán adminisztratív kérdésekben a felelős miniszter mellőzésével, a koronához folyamodjék.

— **A jáki templom helyreállítási munkálataira** felügyelő s illetőleg az ügy előmozdítására alakult bizottságot — mint az „Országgy. Értesítő“ írja — Sopronmege megalakította. A tervek, melyeket Steindl műegyetemi tanár készített, jelenleg a műtemléki bizottságnál vannak, a részletes tervek azonban még nem készülték el.

— **Karlovsky Bertalan** Münchenben tanuló tehetséges fiatal festész számára a vallás- és közoktatási miniszterium újabban 200 frtnyi ösztöndíjat adományozott.

— **Tarczy Lajos** meghalt. Alig egy pár hóval ezelőtt, múlt év november 5-én tünnepele meg a dunántúli ref. egyházkerület s a pápai főiskola tanári kara egyik büszkeségének, Tarczy Lajosnak jubileumát s az ttnnep ország-szerte meleg rokonszenvenvel találkozott s az öreg tanár már nem él. Hosszas nehéz szenvedés után, melynek gyógyítása végett atazott Bécsbe, este 10 órakor érte el a halál, a gyógyulást hasztalan kereste, baját már magában a 73 év is súlyosbította, mely az agg vállán nyugodott. Tarczy 1807. decz. 6-án született Hetényen Komárommegyében, 1829-ben működött először, miut tanító Pápan s rendes tanárrá 1833-ban lett ugyanott. Művei, melyek leginkább természetudományi tárgyak, már 1838-ban megszerzték számára az akadémiai tagságot. Ezenkívül „természetan“ ával 1843-ban az akadémia 200 aranyos nagy jutalmát nyerte s egy esztétikai dolgozatát 1873-ban a Kisfaludy társaság jutalmazta meg.

— **Bolyai Farkasnak** állítandó emlékkőre adakoztak: (VII. közlemény.) 1. Aitai Mihály polgármester ur 145. sz. gyűjtőívén. Miklós István Csapórol 1 frt. Sztaók György negyedfelügyelő 30 kr. Együtt 1 frt 30 kr. 2. Törvényszéki bíró Péterfy Dénes ur 102. számú ívéen. Dósa Imre ev. ref. lelkész 1 frt. Péterfy Dénes törvényszéki bíró 1 frt. Borbély Árpád 50 kr. Szakács Károly 1 frt. Vincze Miklós 1 frt. Tódoty D. 50 kr. N. N. 1 frt. Nuricsán József 50 kr. Bodor Bertalan 50 kr. Együtt 7 frt. 3. Báro Kemény György főispán ur 80. számú ívéen. Báro Kemény Domokos 1 frt. Báro Kemény István 1 frt. Báro Kemény György főispán 1 frt. Együtt 3 frt. 4. Ügyvéd Lázár Ádám ur 18. számú gyűjtőívén. Lázár Ádám ügyvéd M.-Vásárhelyt 10 frt. Dr. Szilágyi Sándor 2 frt. Balla József 1 frt. Antalffy Gábor nyugalmazott kir. tábla bíró 1 frt 20 kr. Gróf Haller József Sz.-Kereszturon 5 frt. Együtt 19 frt 20 kr. 5. Dr. Antal László ur 6. számú gyűjtőívén. Dr. Antal László főgondnok 5 frt. Raff Károly törvényszéki bíró 1 frt. Antal János törvényszéki bíró 1 frt. Csia Elek törvényszéki bíró 1 frt. Incze János szászvárosi ev. ref. lelkész 2 frt. Együtt 10 frt. 6. Báro Szentkereszty Stefánia 6 nagysága 149. számú gyűjtőívén. 2 frt. A Bolyai emlékkőre eddig begyűlt adományok főösszege 329 frt és 88 kr. Midőn hálás köszönetet mondunk a lelkes gyűjtőknek, egyszersmind tisztelettel felkérjük az igen tisztelt írtartókat, méltóztatassanak gyűjtőíveiket április végéig beküldeni, hogy a további intézkedéseket meg lehessen tenni. Az intéző bizottság nevében és megbízásából. Maros-Vásárhelyt, 1881. márcz. 19-én. Bihari Sándor s. k. bizottsági pénzkészlő.

— **A vallás- és közoktatásügyi m.** kir. miniszter, a „Lehmann, Zoologischer Atlas, nach Leutemann'schen Aquarellen (Verlag von F. E. Wachsmuth in Leipzig)“ című természetrajzi képgyűjteményt az „Országos tanszermuzeum“ állandó bizottságának bírálati jelentése alapján, a vagyonosabb elemi nép- és polgári iskolák használatára, valamint magánoktatásra ajánlotta.

— **Gróf Zichy Géza** fényes sikerrel hangversenyezik Fiumében. A grófot a hangverseny tartására 112 aláírással ellátott levélben a fiumeiak kérték meg. Zichy a legteljesebb rokonszenvenvel és nagy kitüntetésekkel fogadtatott; kitűnő játékra leírhatatlan tetszést aratott és szeretetreméltó személyisége a legjobb benyomást hagyta hátra. A grófnak hangverseny alatt friss nyolból készült lantot nyújtottak át, hangverseny után a díszes közönség fátylaszínével kísérelte lakására; a Fiumében levő művészek hangversenyt rendeztek tiszteletére. A kormányzó estélyt tervezett a gróf tiszteletére, de az estélynek az udvari gyász miatt el kellett maradni.

— **Meghívó.** A m. korona területén toglalkozó gazdatisztek és erdészek segély és nyugdíj egyesületének 1881. évi február hó 27-ik napjára egybehívott rendkívüli közgyűlés, mint nem határozatképes meg nem tartathatván, az alapszabályok 18. §-a értelmében másodközgyűlés tartandó, mely tekintet nélkül a megjelent tagok és a képviselt szavazatok számára, mindezenre határozatképes leand. Ezen másodközgyűlés 1881. március hó 27-ik és következő napjain Budapesten a „Köztelken“ fog megtartatni. — Kezdeté d. e. 9 órakor. Tárgyai különösen a nyugdíjintézet megalakulása, a segélyegyesületi alapszabályok módosítása, a választmány kiegészítése stb. A szavazati jog képviselőt utján is gyakorolható, ha legalább 20 tag e végből jegyzőkönyvileg tagtársakat biz meg. — Ez esetben 4-4 tag egy szavazatot ruház át, egy kitűdött tag azonban többet, mint öt szavazatot nem képviselhet. A megbízást tartalmazó jegyzőkönyv aláírva, vagy három tag által hitelesítve felhozandó. Budapesten, 1881. márcz. hóban Ursziny Pál a választmány jegyzője.

— **Tótvölgyi Titusz** írótsunkat — mint részvételt értesülünk — súlyos családi vesztés érte; elvesztette atyját, Schaffner János kir. törvényszéki bíró. A gyászjelentés így hangzik: Tótvölgyi Titus és neje Dapsy Vilma, Schaffner Clothilde és férje Imre Miklós s Schaffner Aladár, mély bánattal és fájdalomtelt szívvvel jelentik a magok, nem különben unokái és több rokon nevében, a hőn szeretett édes apa, ipa, nagyapa s nagybátyja öz. Schaffner János, kir. törvényszéki bírónak, 1881-ik évi márcz. hó 19-én délelőtt 10 órakor, életének 70. évében, kinos küzdelmek után, szívészélhűdésben Egerben történt gyászós elhunytát. A drága hamvak f. év és hó 21-én délután 4 órakor fognak a Kisasszonyról címzett sírkert kriptájába, megboldogult drága neje mellé, az örök nyugalomnak átadni, s az engesztelő szent mise áldozat kedden 22-én délelőtt 10 órakor a székesegyházban fog a mindenhatónak bemutatatni. Eger, 1881. márczius hó 19-én. Áldás és béke lengjen felettetlen drága hamvai felett! A halálesetről a karczagi kir. törvényszék is külön gyászjelentést adott ki.

— **Szokoly Viktortól** a következő érdekes sorokat vette az „Ellenőr“: Becses lapjának 139-dik (esti) száma egy csabai inenabulumról tesz említést, mint Európában páratlanról. 1530-ból ugyan nem bírok nyomtatványt, de gyűjtőmennyekben ismerek sokkal régiebbeket. Mindazáltal már 20 évvel későbből: 1550-ből birtokomban van egy Velenczében (Vinegia) nyomtatott s hatodfélsz lapra terjedő, sem nem fakó, sem nem kopott könyv, oly tiszta s csonkítatlan állapotban, mintha ma került volna ki Ráth Mór boltjából. Címe: „Il Decamerone di M. Giovanni Boccacio. Di novo emmendato secondo gli antichi esemplari, per giodicia et diligenza di pio aotori, con la est as. Con gratio et privilegio. In Vinegia, Apresso Gabriel Giolito de Ferreo, M.D.L. Ezen, fametszetekkel is díszített könyv annál az elrongyolott német bibliánál bizonyára érdekesebb.

— **Passusgyár Buzitán.** A „Felvidéki Közlöny“ szerint Buzitán hamis utleveleket készítenek, s daczára a szigorú ellenőrzésnek, ezekkel sok visszaélés történik. Így pl. f. hó 18-án letartóztatott Kassán bizonyos Benes János gombospusztai zsellért s megvizsgáltatván, községi bizonyítványa, melyet utlevél gyanánt használt, az rögtön hamisnak ismertetett fel. — A bizonyítvány Gombos község részéről volt kiállítva és Palugyay János körjegyző nevével aláírva, ki nem is létezik. Gombos ugyanis Péreny községéhez tartozik, melynek körjegyzője Takács János, bírāja Takács Mihály. Kikérdezettén, bevallá, hogy ezen bizonyítvány Buzitán készült Ragyas János cigányzenész házában, hogy azt 1 frtért megirta valami Gelay (a névre azonban nem tudna megesküdni) nevű uri kinezésű, szikár, fiatal ember, ez alá is jegyezte a Palugyay névvel s megpecsételte ezimeres pecsétjével. Urbán János bíró nevét pedig a cigány unokájára írta oda. Van a bizonyítványon még Czavisz József törvénybíró neve, erről azonban nem tudja, hogy ki írta alá. Benes azt állítja, hogy Ragyasnál már sok egyen számla állítottak ki bizonyítványok, oly egyének számára, a kik azokkal Amerikába mentek ki.

— **Kiállítás a szobránczi fűrdőben.** A magyarországi Kárpátgyelet beszkédálji fiókja 1880-ik szeptember 8-án Homonnán a Szirtalján tartott III-ik közgyűlése, IV-ik 1881-ben tartandó közgyűlésnek helyét a szobránczi fűrdőt tűzte ki, s elhatározá, hogy azt ásványvizek s bási ipari termékek kiállításával köti össze. A közgyűlés határnapján f. évi agusztus hó 14-ike tűzetett ki. A kiállítás agusztus 14-én fog megnyitvatni, s a látogatottsági viszonyokhoz mérten aug. 20-ig nyitva tartatni. A kiállítandó tárgyak f. évi július végéig jelentendők be Siegmeth Károlynál a beszkédálji fiók titkáranál s a m. északkeleti vasut felügyelőjénél S.-A.-Ujhelyben. Valamennyi kiállítandó tárgynak legkésőbb agusztus 12-ig Szobránczon kell lenni.

— **Atya és fia.** Folyó hó 17-én a főváros közlelésben levő Mária-Einsidel nevű buszjáró hely iszonyu büntett színhelye volt, mely részleteinél s azon körülményről fogva, hogy a tett elkövetője egy tekintélyes földbirtokos, nagy és

kinos feltűnést keltet. Az esetről a „P. N.“ a következő tudósítást veszi: Holl Márton mária-einsidelli földbirtokos fia 29 éves János kiesapongó, korbely életmódot folytat s atyját már több ízben tetemes összegig megkárosította. Csütörtökön reggel ismét megjelent atya lakásán és pénzt kért tőle, az öreg Holl Márton fia késéért megtagadta, mire a fia azzal tenyegette apját, hogy megöli, ha pénzt nem ad. Ekkor az apa lelketlen fiát éles hangon megdorgálta s házából kiutasította. Minthogy ez távozni nem akart, az öreg ur szolgálát akarta behívni, hogy fiát — mint azt neki előre megmodá — kido-bassa. A fia ezen dühbe jött, az ágyban fekvő atyjára ugrott s azt lenyomva, a feje fölött a falon függő, mindig megtöltött revolvert leemelte s azt atyjára szegezve, követelte, hogy neki pénzt adjon. Az atya ez igen válságos helyzetben nem tehetett mást, minthogy megígérte, hogy fia követelését teljesíti és pénzt ad neki. Ezzel ágyából kiszállott. A fia erre lebecsültotta fegyverét. Az apa felhasználta a pillanatot, fiára rohant, hogy kezéből a fegyvert kicsavarja. Dulakodás tamadt köztük, miközben az öreg Holl véletlenül a fegyver ravaszát megnyomta, az elszült s a golyó az ifju Holl János szívét fúrta keresztül. Az ifju menten összerogyott és szörnyet halt. Az öreg Holl a mint fiát véreből fektüdni látta, sajatveszklésbe tört ki, ősz haját tépte s csak összeutott szolgál és a rokonok akadályozták meg, hogy öngyilkosságot ne kövessen el. Az előhívott orvos már mit sem tehetett, csak a beállt halált konstátálta, mire a kissé most már lecsendesült atya szekerre ült, Budakeszre hajtott s ott magát a helység bírójánál teljelentette, letartóztatását kérve, mi nyomban meg is történt. Az ifju Holl temetése tégnap ment végbe Mária-Einsidelben a lakosság általános részvétele mellett, melynél azonban még nagyobb volt a szerencsétlen atya iránti szánalomérzet. Holl Márton családja igen gazdag s most mindent elkövet, hogy a szerencsétlen atya szabaddalra helyezését óvadék letétele mellett kieszközölje, a mi a jövő héten ugvis befejezett vizsgálat után meg is fog történni.

Vegyes hírek.

— **Borzasztó vérengzés.** A bukaesti Hirlap írja: Berlad és Vaslui közt a küszmult napokban iszonyu büntetett követtek el. Két papi ruhába öltözött rabló lépett be egy gazdag közbirtokoshoz s éjjeli szállást kért. A házigazda szívesen látta őket. Korán reggel a papok egyike felszólította házigazdáját, hogy vezesse őt a templomba. Alig hagyták el a házat, midőn a hátramaradott pap a gazda nejére rohant és halállal fenyegetve őt, a pénz előadását követelte. Az asszony erre azt felelte, hogy pénztük a pinczébe van elásva. Lementek a pinczébe és mialatt az állítólagos pap a földet felásva, a pénz kutatta, az asszony rázárta a pinceajtót s lányát férje után küldé a templomba. A leány épen utnak indult, midőn a másik rabló kivont késsel rárohant és meggyilkolta. Az anyja kétségbeesett fájdalomában nehéz kalapácsot ragadva fejbévágta vele a gyilkost, ki szörnyet halt. E közben előjött a házigazda és tanuja volt e borzasztó jelenetnek. Ő és felesége erre a pinczébe mentek, hol a másik rabló reájok rohant és a gazdát egy késszurással megölte, az asszony kalapácsával ennek fejét is ketté hasította. Mindeme borzasztó dráma alig fél óra alatt folyt le. Az asszony megölt.

— **Ugyancsak a bukaesti Hirlap**ból vesszük át a következőket is. Anastasius hadnagy a Kalafatban állomásozó 1-ső Dorobancz ezrednél, több év óta házasságban élt Bratianu elhalt postahivatalnok leányával, és látszólag boldog egyetértésben élt, habár életmódja igen sok panaszra adott okot és feleségének helyzete nem a legkellemesebb volt. Elmult pénteken férjének benső barátja Policzá Leonidas kereste fel s igen fontos közlendők miatt barátja hazajöttét bevárta. Mintegy félóra mulva hazjött a tisz, és a feltékenység ördögétől üzetve a melékszóbbába rohant, revolvert ragadt, szerencsétlen fiatal nejére tüzelt, kinek a löveg mellébe hatolt. A szegény ártatlanul gyanúsított asszony kétségbeesott fájdalmas sikoltás után egy lépést tett férje felé és halva rogyott össze. A dühöngő erre némán ott állt barátjára tüzet s őt is halálosan megsebesítette. A vérés tett elkövetése után egyenesen a sürgöny hivatalba rohant és anyósától minden további részletezés nélkül lakonikus rövidséggel neje mennyországny ruháját kérte, hogy abban eltemesse. Ezután önkényt jelentkezett a téparancsnokságnál, hol elkövetett tettet jegyzőkönyvre adta.

— **Es század** merénylete. Koronás fők és köztársasági elnökök ellen e században nem kevesebb, mint 61 merénylet követtetett el. Kezdődik a sor 1800-ban karcáson napján, Napoleon ellen, aki még ekkor nem volt császár. 1801. márczius 11-kén Pál czárt megfojtották, 1809-ben Napoleon császár ellen Schönbrunnban próbálták merényletet. Ekkor az attentátumok szüneteltek 1832-ig, a mikor V-ik Ferdinándot akarták megölni Londonban. A merényleteknek 1/2-e 1878. május 11-kétől 1881. márcz. 13-ig esik. Az előbbi terminus jelenti Hödel merényletét a német császár ellen, az utóbbi a legújabbat. A 61 közül halálos kimenetelt volt 8, u. m. Pál czár, III. pártmai Károly (1853. márc. 27.), Lincoln elnök (1865. ápril 14.), a porai

köztársasági elnök (1872.). a bolíviai közt. elnök (1872), az ecuadori közt. elnök, s a paraguayi közt. elnök ellen; ezekhez csatlakozik a czár megöletése. A kilenczedik volna a szerencsétlen Miksa, mexikói császár megöletése. Ha megfogadjuk, hogy ezen kívül hány fejedelem detronizáltatott, helyzetüket nem fogjuk épen irigylésre méltónak tartani.

— **A trónörökös** Egyiptomban. Az egyiptom-nubiai határvárosból, Asszuánból, jelentik, hogy a trónörökös nagyon megürvendeztette az, hogy megérkezésekor egy kis magyar gyarmatot talált, melynek tagjai öt zajosan megjeleneztek. A trónörökös velük hosszabb ideig eltársalgot magyar nyelven. — Alexandriából érkezett hírek szerint ama fényes éjjeli tünnepen, a melyet a kairói osztrák-magyar gyarmat rendezett a királyi tiszteletére, Rudolf trónörökös bemutatattá magának a bizottság tagjait s elbeszélte velük életük történetének főbb mozzanatait. A bizottság elnöke Blum pasa, (a ki tudvalevőleg most az egyiptomi pénzügyminiszterium al-államtitkára) elbeszélése közben kitűnt, hogy a királyfi jól van értesítve az ott élő magyarok viszonyairól. Kijelentette ugyanis Blumnak, hogy ő Budapestről származik s előbb bankhivatalnok volt Konstantinápolyban és Alexandriában. Haller egyiptomi udvari szállítóval elbeszélgette azután egyes életűrténetét. Haller nádasai (felső Magyarország) születésű, s atyja ott kereskedő volt.

A „KELET“ magántáviratai.

Budapest, márczius 22-én. A képviselőház mai ülésén Pauler igazságügyminiszter benyújtotta a keresztények és izraeliták, valamint a külföldön kötött polgári házasságról szóló törvényjavaslatot. (Eljenzés.) A tegnap tárgyalott törvényjavaslatok végleg elfogadtatván, tudomásul vétetik a mentelmi bizottság jelentése Verhovay Gyula megkegyelmezéséről. Mocsáry Géza mentelmi joga nem függesztetett fel. Elfogadtatott a zárszámadási bizottság jelentése az 1879-ki zárszámadásokról. Bódogh Albert interpellálja a pénzügyminisztert, hajlandó-e a dohánytermelési engedélyek adása körüli vizsgálásokat megakadályozni. Bessenyei Ernő kérdi a cultusminisztert, mi oka annak, hogy Muraköz eddig a szombathelyi püspökséghez nem csatoltatott és hogy a szombathelyi püspök kinevezésével egyidejűleg hajlandó-e azt elintézni?

Tretort miniszter válaszolja, hogy a tárgyalások folyamában vannak, és hogy a szombathelyi püspökség betöltése legelőbb egy év alatt fog megtörténni. Ivánka Imre kérdi a pénzügyminisztert, hogy van-e arra kilátás, hogy a budapesti első és második körletli ház- és telektulajdonosok kérelméhez képest az adómenteségről törvényjavaslatot terjesszen be. Erre az ülés véget ért. (Magy. táv. ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Legnevezetesebb hazai börtényáro s aink egy nagyszabásu memorandumot irtak alá. Mint a Gazd-Lap-ban olvasuk, mely — felkérésök folytán — Gümöry Szentagh Pál országgy. képviselő által a jövő hét elején fog a képviselőház asztalára letéetni. A memorandum nyomtatékos érvekkel és adatokkal bizonyítja, hogy a még évekkel ezelőtt virágzásban állt magyar börtgyártás a tengerentúli (Amerika és Ausztrália) verseny által teljes tönkremenéssel fenyegettetik. Hiteles adatok szerint az északamerikai talpgyártmányokból évenként 14—16000 felbör hozatik be káznánkba, melynek mmázsája a tetemes fuvar és vámköltséggel együtt mégis csak 125—140 frtba kerül, holott saját gyártmányunk mmázsája, melyeknek minősége jobb ugyan amannál, 170—180 frtn alul nem adható. Az amerikaiak azért szállíthatnak ily olcsó bört, mert a készített börtanyagai aránytalanul olcsóbban szerezhetők meg náluk, mint Európában bárhol is. Ehhez járul még, hogy tengertúliak aránytalan nagy marhaállományokban bővelkednek s a nyersbört kilogrammját 30—32 krért szerezhetik be, míg a mi gyáraink 40—45 krral fizetik azt. Mi természetesebb tehát, mint azt, hogy Amerika 30—35% al olcsóbban hozhatja forgalomba kész árut, mint a miénk. Ezek előrebocsátása után azt kérelmezik a képviselőháznál, utasítsa a kormányt, miszerint a hazai börtgyártás megmentése érdekében az amerikai államokkalfennálló vámszerződést, mely szerint az onnan hozott börtre igen csekély behozatali vám vétetik, megváltóztatni igyekezzék olyképen, hogy Amerika ezen gyártmányára ne egyedül beviteli vám, hanem védvám alkalmaztassék. Ezen kérelem alaposan támogatattik azon hivatozás által, hogy a mi iparunknál sokkal fejlettebb francia- és németországi ipar is az amerikai verseny által veszélyeztetvén, a francia köztársaság már tényleg 54 frtnyi védvámot rótt ezen behozatali cikkre, a német birodalomban pedig éppen most folynak tárgyalások arra nézve, hogy az Amerikából hozandó börtgyártmányokra 72 marknyi védvám alkalmaztassék.

A kecskék szaporasága. A házi kecskék, ha cselszerűen tápláltnak, már a hat-

vagy hetedik hónapban képesek a szaporodásra. Ha jókor tavaszkor születnek, és a nyári hónapokban jól tartatnak, rendszeren már szeptember vagy október havában mutatkozik náluk a nemzési hajlam, és 21—22 hét mulva már ellenek. A fiatalabb állatok azonban rendszerint kevésbé szaporák, mint az idősebbek. Mig az előbbieket csak egy vagy két, s ritkább esetben három gödlyöt ellenek, az idősebbeknél három-négy a rendes szám. Ötöt elleni csak kevés kecskeanyának adatott meg. Friedrichwerth faluban nem rég azon ritka eset adta elő magát, hogy egy vén kecske egyszerre hat fiat viselt méhében, de szegény nem volt képes jól kifejtelt fajt megszülni, hanem le kellett az öregot ölni.

A málnabokor nyeléséről. Különösen és hibás azon nézet, hogy a málna egészen magától is megnő, ha semmi gondot nem fordítunk is jólétére. Igaz ugyan, hogy a málnabokor mindentütt megfogamszik, kivált jó talajban mert e tekintetben e bokor nem válogató. A mi a bokor nyelését illeti, ez igen egyszerű. Tavaszkor, mielőtt a hajtás kezdődne, ha nem tettük meg még késő őszszel, eltávolítjuk mind azon hajtásokat, melyek gyümölcsöt hoztak volt, s melyek többnyire ugy is elszáradtak, a meglevőket pedig erősségük szerint félig, harmad- és negyedrészt levágjuk. Ezen visszavágásnak mindig jó sikere van. Axonban ajánlhatunk egy még jobb nyelését is, még pedig ugy, hogy minden bokornál néhány erősebb ágat vágjunk le odaig, hogy csak 3—4 szem maradjon meg rajta. Ezek is a szemből hajtának ki, de jóval később, mint a többi, és ugy később is virágzik, mi a többi, mi által hosszabb ideig kapunk gyümölcsöt és a bokor gyümölcstermő képessége is növekszik.

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzszen

1881. márcz. 19.

Magyar aranyjáradék	112.85
Magyar vasuti kölcsön	127.7/2
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	85.1/2
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	92.7/4
Magyar kel. vas. államkötv., III. kibocsátás	83.—
Magyar földtelehermentesítési kötvény	96.7/4
Magyar földteleherm. kötvény záradékkal	94 1/2
Temes-bánati földtelehermentesítési kötvény	96.1/2
Temes-bánati földteleherm. kötv. záradékkal	93.1/2
Erdélyi földtelehermentesítési kötvény	94.7/4
Horvát-szlavon földtelehermentesítési kötv.	—
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	94.70
Magyar nyeregmény-sorsjegy-kölcsön	115.1/2
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	108.—
Osztrák járadék papírban	73.1/2
Osztrák járadék ezüstben	75.7/4
Osztrák járadék aranyban	92.7/2
1860-ki osztrák államsorsjegyek	330.—
Osztrák-magyar bankrészevény	819
Magyar hitelbank-részevény	264.
Osztrák hitelintézet-részevény	289.
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	553.—
20 frankos arany	930.—
Német birodalmi márká	57.20
(Londonu) havi váltókért)	117/4

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSV KÁROLY.

NYILTÉR.)

Az érdekeltek figyelmét felhívjuk az Erdélyi kereskedelmi és hitelbank részvénytársaságnak folyó hó 29-én Marosvásárhelyt tartandó közgyűlésére.

Folyó hó 28-án pedig az Erdővidéki bányagyölet szövetkezet tartja közgyűléstét ugyancsak Maros-Vásrhelyt.

Egyének, kiknek hivatásoknál fogva, hangszerveiknek magasfoku megeröltetése kívántatik, u. m. tanítók, lelkészek, tisztek, énekesek, színészek stb. gyakran tartós, a hangot élessé tevő, sőt rekedtséget idéző köhögés által háborgattatnak, hivatásuk teljesítésében fenntiek különös bajlammal bírnak a légutak hurutos bántalmai iránt, hogy tehát ezen, az újabb időben tett tudományos tapasztalatok nyomán a nyákhártyák lobos állapotára visszavezethető állapot gyorsan könnyen elháríttassék igen ajánlatos, hogy csak a majna-frankfurti Sas gyógyszerár által készített teljesen ártalmatlan Voss-féle hurut-labdacsok adagoként 50 krért vétsenek. A hatás igen meglepő. Ezen labdacok csak Székely Miklós gyógyszerárában Kolozsvárrt bádógszelenczéban törvényes védéllyelleg és W. Voss aláírásával ellátottan kapható.

Amerikai fogorvos és fogművész,

Perl József

American Dentist Dr. of Dental Surgery.

Amerikában kiképzett plombeur Beszterczéről Kolozsvára visszajött

Rendel Főter 26. sz.

2—3

*) E rovat alatt meglevő cikkekért semmi felelősséget nem vállal. Szerk.

A KELET

nyomdája egy legújabb izlés szerint öntött nagy betűszállitmányokkal csak most tett felszerelve mindennemű könyvnyomdai munkára teljesen,

Felvállalja helyi vagy vidéki megrendelésre

Mindennemű meghívók, tánczrendek,
ROVATOS IVEK.
FOLYO- ÉS RÖPPIRATOK.

ALAPSZABÁLYOK.
Hivatalos nyomtatványok.
BORITÉKOK, NÉVJEGYEK.

SZÁMLÁK, ÁRJEGYZÉKEK.
PERESIRATOK.
ÉTLAPOK, FELHIVÁSOK.

EGESZEN ÚJ KIÁLLITÁSBAN BÁRMILY NAGY
FALRAGASZOK

elkészítését.

A nyomda a monarchia legelső papirgyárával áll összeköttetésben
s bármiféle papírt gyári áron számít.

Pontosság, izlés, és olcsóság a jelszavunk!

Nyomdahelyiség főter 4-ik szám.

Szám 1778—1881.
urb.

Hirdetmény.

Tóhat helysége határának tagosítása végett Vincenti Nándor és társai által beadott kérés folytán a helyszínére tárgyalási határidőül 1881. évi május hó 11-ik napjának délelőtti 9 órája tüzetett ki, hova az érdekeltek a kiküldött kir. törvényszéki bíró előtt leendő megjelenésre oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a meg nem jelenők birtoka a tagosítást kérők birtokához fog számíttatni.

Gyulafehérvárt a kir. törvényszék, mint urbéri bíróságnak 1881. évi márczius hó 14-én tartott üléséből.

Az kir. törvényszék elnöke:
Joksmán Nándor.
Klestinszky,
t. jegyző.

(167) 2—3

Sz. 2164—1881.

H I R D E T M É N Y.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint urbéri bíróság alulírt kiküldött bírāja által közhírré tétetik, miszerint a Kolozsmegyébe kebeleztett Damos község határán levő közlegelők elkülönítése céljából szükséges elmunkálatok megkezdése végett határidőül 1881. évi április hó 12-én d. e. 9 órája tüzetik ki, mikorra az összes érdekeltek Damos községébe — a falu házához — az 1880. évi augusztus 23-án 2364. sz. a. kibocsátott ig. ministeri útasítás 44. §. értelmében megidéztetnek.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint urbéri bíróság kiküldött bírájától 1881. évi márczius hó 19-án.

(166) 2—3
Horváth Kálmán,
k. törv. kik. bíró.

Hidegvíz-gyógyintézet St. Radegund

Stajerországban, 2 óra járásnyira a gráci vasútállomástól.
Gyógy-saison márcz. 15-től november közepéig.

Bővebb értesítést a körülmények és árak felett egy „házszabály“-ban, a mely feltétlenül megküldetik — nyerhetni.
(168) 1—1 Dr. NOVY, az intézet vezetője.

Mig az ezelőtti időszakokban
Évtizedek
kellettek, hogy egy új sorsjegy elhelyeztessék, a

Tisza-sorsjegyek

kelendősege rendkívül gyorsan nyert elhelyezést. Ez csak azt bizonyítja, hogy az elhelyezést kereső közönségmi jól reá talál az

Olcsó és biztos sorsjegyre

és felismeri azt, hogy a

Tisza-sorsjegyek

tekintve ezek biztosságát, jó kamatozását és a nyereményi kilátásait

a legolcsóbb sorsjegyek

a mint az alább következő táblázatban látható
sorsjegyek évi húzás főnyeremény legkisebb árfolyam évi kamat
menyisége nyeremény hajtás

Egy ötöd 1860-iki	2	48,020 frt.	116 frt.	133 frt.	4 frt.
Dunagőzhajózási	1	44,640 „	105 „	105 „	3 „ 78.
Dunaszállítási	1	85,015 „	100 „	113 „	5 „
100 frtos Trieszti	1	17,865 „	105 „	105 „	4 „
Tisza-sorsjegyek	3	100,000 „	110-120 frtig	107 ³ / ₄	4 „

Eladók Tisza-sorsjegyeket, és mindennemű sorsjegyeket, Rentéket, Elsőbbségi kötvényeket, szelvényeket és Valutákat pontosan, a napi árfolyam szerint. Tőzsdei megbízások lelkiismeretesen teljesítetnek. Igérvények minden húzáshoz.

Vidéki megbízások a leg gondosabban pontosan teljesítetnek.

Felvilágosítások és útasítások tőkeelhelyezésekre nézve a legkészségesebben teljesítünk.

Leopold Langer

váltóirodája, Bécs, Kärtnerring 1.

(113) 1—2

Preservalifs
J.N. Schmeidler, Summitfabrik.

Wien, VII. Sifgasse 19.

Valódi csak egyedül
nám bémintes le-
velekben küldöm
Hiseretióval tucattját
1 frttól — 6 frtig az
összeg beküldése
vagy utánvét
mellett.

(412) 49—

Frankfurti

Lóvásársorsjáték.

Huzás 1881. márczius hó 30-án.

Ezen általában kedvelt sorsjátéknál újlag 10 elegáns Equipage 4 és 2 lóval befogva, finom hámozattal, továbbá 60 darab legszebb lovagló és kocsiló és még számos százakat érő más nyeremények jönnek sorsolás alá. (130) 18—23

Fennebbi húzáshoz küld alólírott sorsjegyeket és pedig:

1 eredeti sorsjegyet 2 frttól o. é.

16 „ „ 30 „ o. é.

az összeg beküldése mellett. Hogy minden kívánnatnak eleget tehessek, a megrendeléseket kérem gyorsan eszközölni.

Minden résztvevő a húzási lajstromot ingyen, bérmentve kapja.

Nagyobb nyeremények rögtön távirati úton jelentetnek.

D. F. Seipp, Majnai Frankfurtban.

Tüzifa

	4 szögmeter vágatlan fa a ház- hoz szállítva	Apróra fűrészelve, felhasítva és a ház- hoz szállítva bera- kással együtt	
		2 szögmeter	4 szögmeter
Bukkfa hasábos 1 rendű	12	frt	kr.
„ „ 2 „	11	20	—
Gyertyánfa hasábos	—	7	50
Tölgyfa „ 1 rendű	10	60	6 50
„ „ 2 „	10	20	—
„ „ dorong vastagabb	8	60	—
„ „ hantott	9	—	—

Nagyobb vételnél (nem kevesebb mint 6 öl) minden ölnél 50 krt engedményeznek. (454) 20—*

Az ölek teljes és sürű rakásáról a raktárban meggyőződhetni, 25 krt. reá fizetés mellett pedig a vevő lakásánál újból felölvezhető.

A ki nem a fa minőségét, hanem ennek olcsóságát keresi, gazdasági szempontból a tölgyt ajánlhatom mint legolcsóbb fát ma Kolozsvárt.

Rendelmények elfogadtnak lakásomnál, főpiacz 32 szám az ugynevezett kislábosháznál, valamint Vogel Károly ur magyar- és hiduteza szögleti üzletében.

Tisztelettel
SENTJÁNOSI FERENCZ.